ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 11ης Νοεμβρίου 2004 *

Στην υπόθεση C-425/02,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, ασκηθείσα από το Cour administrative (Λουξεμβούργο), με απόφαση της 21ης Νοεμβρίου 2002, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 25 Νοεμβρίου 2002, στο πλαίσιο της δίκης

Johanna Maria Delahaye, σύζυγος Boor,

κατά

Ministre de la Fonction publique et de la Réforme administrative,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. W. A. Timmermans, πρόεδρο τμήματος, C. Gulmann και N. Colneric (εισηγήτρια), δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

γενικός εισαγγελέας: P. Léger
γραμματέας: M. Múgica Arzamendi, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 6ης Μαΐου 2004,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Johanna Maria Delahaye, σύζυγος Boor, εκπροσωπούμενη από τους R. Assa και N. Prüm-Carré, avocats,

— η Λουξεμβουργιανή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον S. Schreiner, επικουρούμενο από τον A. Rukavina, avocat,

— η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους I. M. Braguglia και D. Del Gaizo, επικουρούμενους από τον A. Gingolo, avvocato dello Stato,

— η Πορτογαλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους L. Inez Fernandes και A. Seiça Neves,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους A. Aresu και D. Martin,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 17ης Ιουνίου 2004,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως αφορά, κατ' ουσίαν, την ερμηνεία της οδηγίας 77/187/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 14ης Φεβρουαρίου 1977, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τη διατήρηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβιβάσεων επιχειρήσεων, εγκαταστάσεων ή τμημάτων εγκαταστάσεων (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/002, σ. 26).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της J. M. Delahaye, συζύγου Boor, και του Ministre de la Fonction publique et de la Réforme administrative (Υπουργού Δημοσίας Διοικήσεως και Διοικητικής Μεταρρυθμίσεως), λόγω της αρνήσεώς του να διατηρήσει το ύψος των αποδοχών που είχαν συμφωνηθεί με τη σύμβαση εργασίας η οποία είχε αρχικώς συναφθεί μεταξύ της J. M. Delahaye και της Foprogest ASBL (ενώσεως μη κερδοσκοπικού σκοπού) (στο εξής: Foprogest), νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου, μετά τη μεταβίβαση της τελευταίας στο Λουξεμβουργιανό Δημόσιο.

Το νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση

3 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας 77/187 έχει ως εξής:

«Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται επί μεταβιβάσεων επιχειρήσεων, εγκαταστάσεων ή τμημάτων εγκαταστάσεων σε άλλο επιχειρηματία, οι οποίες προκύπτουν από συμβατική εκχώρηση ή συγχώνευση.»

4 Το άρθρο 2 της εν λόγω οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας, νοείται ως:

[...]

β) εκδοχέας, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που, λόγω μεταβιβάσεως κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1, αποκτά την ιδιότητα του επιχειρηματία στην επιχείρηση, την εγκατάσταση ή το τμήμα εγκαταστάσεως·

[...]»

5 Το άρθρο 3, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας αυτής προβλέπει τα εξής:

«1. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που δημιουργούνται για τον εκχωρητή από σύμβαση εργασίας ή από εργασιακή σχέση που υφίσταται κατά την ημερομηνία της μεταβιβάσεως, κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1, μεταβιβάζονται, εξαιτίας της μεταβιβάσεως αυτής, στον εκδοχέα.

[...]

2. Μετά τη μεταβίβαση, κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1, ο εκδοχέας διατηρεί τους όρους εργασίας που έχουν συμφωνηθεί από συλλογική σύμβαση κατά το ίδιο μέτρο που αυτοί έχουν προβλεφθεί για τον εκχωρητή, μέχρι την ημερομηνία της καταγγελίας ή λήξεως της συλλογικής συμβάσεως ή της ενάρξεως της ισχύος ή εφαρμογής άλλης συλλογικής συμβάσεως.

Τα κράτη μέλη δύνανται να περιορίζουν την διάρκεια διατηρήσεως των όρων εργασίας με την επιφύλαξη ότι δεν θα είναι κατώτερη του έτους.»

6 Το άρθρο 4 της ίδιας οδηγίας έχει ως εξής:

«1. Η μεταβίβαση μιας επιχειρήσεως, εγκαταστάσεως ή τμήματος εγκαταστάσεως δεν συνιστά αυτή καθ' εαυτή λόγο απολύσεως για τον εκχωρητή ή τον εκδοχέα. Αυτή η διάταξη δεν εμποδίζει απολύσεις που είναι δυνατόν να επέλθουν για λόγους

οικονομικούς, τεχνικούς ή οργανώσεως που προϋποθέτουν μεταβολές στο επίπεδο της απασχολήσεως.

[...]

2. Αν η σύμβαση εργασίας ή η εργασιακή σχέση καταγγελθεί λόγω του ότι η μεταβίβαση, κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1, συνεπάγεται ουσιαστική μεταβολή των όρων εργασίας εις βάρος του εργαζομένου, η καταγγελία της συμβάσεως εργασίας ή της εργασιακής σχέσεως θεωρείται ότι επήλθε εξαιτίας του εργοδότη.»

7 Η οδηγία 77/187 τροποποιήθηκε με την οδηγία 98/50/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 1998 (ΕΕ L 201, σ. 88), η προθεσμία για τη μεταφορά της οποίας στην εσωτερική έννομη τάξη έληξε, σύμφωνα με το άρθρο της 2, στις 17 Ιουλίου 2001.

8 Η οδηγία 2001/23/ΕΚ του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2001, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, σχετικά με τη διατήρηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβιβάσεων επιχειρήσεων, εγκαταστάσεων ή τμημάτων εγκαταστάσεων ή επιχειρήσεων (ΕΕ 2001, L 82, σ. 16), κωδικοποίησε την οδηγία 77/187 ενσωματώνοντας τις τροποποιήσεις που επέφερε η οδηγία 98/50.

Η εθνική κανονιστική ρύθμιση

9 Το άρθρο 36 του νόμου της 24ης Μαΐου 1989 περί συμβάσεων εργασίας (Mém. A 1989, σ. 611, στο εξής: νόμος της 24ης Μαΐου 1989) προβλέπει τα εξής:

«(1) Σε περίπτωση μεταβολής της νομικής καταστάσεως του εργοδότη, ιδίως συνεπεία κληρονομικής διαδοχής, πωλήσεως, συγχωνεύσεως, μετατροπής της επιχειρήσεως ή συστάσεως εταιρίας, όλες οι ισχύουσες κατά την ημερομηνία της μεταβολής συμβάσεις εργασίας εξακολουθούν να ισχύουν μεταξύ του νέου εργοδότη και του προσωπικού της επιχειρήσεως.

(2) Η απορρέουσα από συμβατική εκχώρηση ή συγχώνευση μεταβίβαση επιχειρήσεως δεν συνιστά αυτή καθ' εαυτή λόγο απολύσεως για τον εκχωρητή ή τον εκδοχέα.

Αν η σύμβαση εργασίας καταγγελθεί λόγω του ότι η μεταβίβαση συνεπάγεται ουσιαστική μεταβολή των όρων εργασίας εις βάρος των εργαζομένων, η καταγγελία της συμβάσεως εργασίας ή της εργασιακής σχέσεως νοείται ως επελθούσα εξαιτίας του εργοδότη.

[...]»

10 Το άρθρο 37 του νόμου αυτού προβλέπει τα εξής:

«Οποιαδήποτε δυσμενής για τον μισθωτό μεταβολή σχετική με ουσιώδη ρήτρα της συμβάσεως εργασίας πρέπει, επί ποινή ακυρότητας, να κοινοποιείται στους μισθωτούς, σύμφωνα με τους όρους και την προθεσμία που τάσσουν τα άρθρα 19 και 20, με μνεία της ημερομηνίας κατά την οποία αρχίζει να παράγει έννομες συνέπειες. Στην περίπτωση αυτή, ο μισθωτός μπορεί να ζητήσει από τον εργοδότη να του ανακοινώσει τους λόγους της μεταβολής και ο εργοδότης οφείλει να το πράξει σύμφωνα με τους όρους και εντός της προθεσμίας που τάσσει το άρθρο 22.

[...]

Η καταγγελία της συμβάσεως εργασίας που προκύπτει από την άρνηση του μισθωτού να δεχθεί την κοινοποιηθείσα σ' αυτόν μεταβολή συνιστά απόλυση κατά της οποίας μπορεί να ασκηθεί η προβλεπόμενη στο άρθρο 28 προσφυγή.»

11 Οι τρόποι υπολογισμού και το ύψος της αμοιβής των εργαζομένων στο Λουξεμβουργιανό Δημόσιο ορίζονται με διάταγμα του Μεγάλου Δούκα.

Η διαφορά της κύριας δίκης

12 Η J. M. Delahaye, σύζυγος Boor, ήταν μισθωτή της Foprogest. Δεν υπήρχε συλλογική σύμβαση διέπουσα τις αποδοχές της.

13 Αντικείμενο της δραστηριότητας της Foprogest ήταν, μεταξύ άλλων, η προώθηση και η εφαρμογή εκπαιδευτικών δράσεων με σκοπό τη βελτίωση της κοινωνικής και επαγγελματικής καταστάσεως των αιτούντων εργασία και των ανέργων, προκειμένου να καταστεί δυνατή η επαγγελματική τους ένταξη ή επανένταξη. Οι πόροι της εν λόγω ενώσεως προέρχονταν κυρίως από επιχορηγήσεις, δωρεές και κληροδοτήματα.

14 Η δραστηριότητα της Foprogest μεταβιβάστηκε στο Λουξεμβουργιανό Δημόσιο, ήτοι στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας, Επαγγελματικής Καταρτίσεως και Αθλητισμού. Η ούτως μεταβιβασθείσα δραστηριότητα ασκείται πλέον ως διοικητική δημόσια υπηρεσία.

15 Από 1ης Ιανουαρίου 2000, η J. M. Delahaye προσλήφθηκε ως υπάλληλος του Λουξεμβουργιανού Δημοσίου. Το Δημόσιο προσέλαβε και άλλους εργαζομένους που απασχολούνταν στο παρελθόν από τη Foprogest. Κατόπιν τούτου, συνάφθηκαν νέες συμβάσεις εργασίας μεταξύ του Δημοσίου και των ενδιαφερόμενων εργαζομένων. Υπό τις συνθήκες αυτές, η J. M. Delahaye συνήψε, στις 22 Δεκεμβρίου 1999, σύμβαση αορίστου χρόνου με το οικείο υπουργείο.

16 Δυνάμει του διατάγματος του Μεγάλου Δούκα περί των αποδοχών των δημοσίων υπαλλήλων, η J. M. Delahaye ελάμβανε στο εξής κατώτερη αμοιβή από εκείνη που ελάμβανε κατ' εφαρμογή της συμβάσεως που είχε αρχικώς συνάψει με τη Foprogest.

17 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση υποστήριξε, χωρίς να την αντικρούσει η Λουξεμβουργιανή Κυβέρνηση, ότι το Λουξεμβουργιανό Δημόσιο την κατέταξε,

χωρίς να συνυπολογίσει την αρχαιότητά της, στον πρώτο βαθμό, τελευταίο κλιμάκιο, του μισθολογίου, γεγονός που είχε ως συνέπεια την απώλεια του 37 % του μηνιαίου μισθού της.

18 Οι διάδικοι της κύριας δίκης διαφωνούν, κατ' ουσίαν, ως προς το αν το Δημόσιο οφείλει να διατηρήσει, μετά την επίδικη εκχώρηση, όλα τα δικαιώματα του προσωπικού, περιλαμβανομένων μεταξύ άλλων του δικαιώματος αμοιβής, όπως αυτό απορρέει από τη σύμβαση εργασίας που είχε συναφθεί μεταξύ των μισθωτών και του εκχωρητή οργανισμού.

Τα προδικαστικά ερωτήματα

19 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι οι διάδικοι συμφωνούν ως προς την ύπαρξη μεταβιβάσεως επιχειρήσεως κατά την έννοια του άρθρου 36 του νόμου της 24ης Μαΐου 1989, άποψη την οποία και το ίδιο συμμερίζεται.

20 Το εν λόγω δικαστήριο απορρίπτει ρητώς το επιχείρημα του καθού της κύριας δίκης ότι ο χαρακτηρισμός της επίδικης δραστηριότητας ως οικονομικής μπορεί νομίμως να αμφισβητηθεί, δεδομένου ότι πρόκειται για δραστηριότητα καταπολέμησης της ανεργίας εμπίπτουσα ενδεχομένως στην άσκηση δημόσιας εξουσίας. Συναφώς, το εν λόγω δικαστήριο παραπέμπει στις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 19ης Μαΐου 1992, C-29/91, Redmond Stichting (Συλλογή 1992, σ. I-3189, σχετικά με δραστηριότητα αρωγής στους τοξικομανείς), της 10ης Δεκεμβρίου 1998, C-173/96 και C-247/96, Hidalgo κ.λπ. (Συλλογή 1998, σ. I-8237, σχετικά με παροχή κατ' οίκον αρωγής), και της 26ης Σεπτεμβρίου 2000, C-175/99, Mayeur (Συλλογή 2000, σ. I-7755).

21 Στηριζόμενο στη νομολογία αυτή, το αιτούν δικαστήριο δέχεται ότι, στην υπόθεση της κύριας δίκης, υπήρξε μεταβίβαση επιχειρήσεως κατά την έννοια της κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως.

22 Κατά το εν λόγω δικαστήριο, λαμβανομένου υπόψη του αντικειμένου της κατ' έφεση δίκης, πρέπει, κατ' αρχάς, να εξεταστεί το ζήτημα αν βάσει του άρθρου 36 του νόμου της 24ης Μαΐου 1989, που πρέπει να εφαρμόζεται υπό το φως των κοινοτικών διατάξεων και ιδίως των οδηγιών 77/187 και 98/50, το κείμενο των οποίων επαναλαμβάνεται στην οδηγία 2001/23, η μεταβίβαση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων του προσωπικού μιας επιχειρήσεως, σε περίπτωση μεταβιβάσεώς της στον δημόσιο τομέα, μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνον, όπως κρίθηκε με την εφεσιβληθείσα απόφαση, «εντός των ορίων του συμβατού της με τους κανόνες του δημοσίου δικαίου». Άλλως ειπείν, το ζήτημα είναι να διαπιστωθεί αν το Δημόσιο, ως εκδοχέας, μπορεί να αντικαταστήσει τους όρους της προηγούμενης συμβάσεως εργασίας με τους κανόνες που ισχύουν για τις αποζημιώσεις των δημοσίων υπαλλήλων.

23 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει, αφενός, ότι η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση προβλέπει, κατ' αρχήν, ότι, σε περίπτωση μεταβιβάσεως επιχειρήσεως, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του εκχωρητή —εν προκειμένω της Foprogest— μεταβιβάζονται, εξαιτίας της μεταβιβάσεως, στον εκδοχέα —εν προκειμένω στο Λουξεμβουργιανό Δημόσιο. Επιπλέον, το άρθρο 36 του νόμου της 24ης Μαΐου 1989 προβλέπει ότι, στην περίπτωση αυτή, όλες οι ισχύουσες συμβάσεις εργασίας εξακολουθούν να ισχύουν μεταξύ του νέου εργοδότη και του προσωπικού της επιχειρήσεως.

24 Αφετέρου, το δικαστήριο αυτό υπενθυμίζει ότι το άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 77/187, το κείμενο του οποίου επαναλαμβάνεται στην παράγραφο 2, δεύτερο εδάφιο, του άρθρου 36 του νόμου της 24ης Μαΐου 1989, προβλέπει ότι, σε περίπτωση καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας ή της εργασιακής σχέσεως λόγω του ότι η μεταβίβαση συνεπάγεται ουσιαστική μεταβολή των όρων εργασίας εις βάρος των μισθωτών, η καταγγελία της συμβάσεως εργασίας ή της εργασιακής σχέσεως νοείται ως επελθούσα εξαιτίας του εργοδότη.

25 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι οι διατάξεις του άρθρου 4, παράγραφος 2, της ίδιας οδηγίας, μολονότι εντάσσονται στο πλαίσιο της καταγγελίας μιας εργασιακής σχέσεως, δεν αποκλείουν παρ' όλ' αυτά τη δυνατότητα μεταβολής της καταστάσεως των εργαζομένων λόγω της μεταβιβάσεως.

26 Επομένως, εξακολουθεί να υφίσταται το ζήτημα αν ο εκδοχέας, ήτοι το Λουξεμβουργιανό Δημόσιο, δύναται, βάσει της εσωτερικής του νομοθεσίας και των κανόνων του δημοσίου δικαίου, να επιβάλει στους εργαζομένους που προσέλαβε λόγω της μεταβιβάσεως αλλαγή στο μισθολόγιό τους, κατά της οποίας μπορεί ενδεχομένως να κινηθεί διαδικασία καταγγελίας της εργασιακής σχέσεως με πρωτοβουλία του εργαζομένου υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 77/187 ή αν, αντιθέτως, η αρχή της διατηρήσεως της συμβάσεως επιβάλλει στο Δημόσιο την υποχρέωση να διατηρήσει το ύψος της αμοιβής που προκύπτει από την αρχική σύμβαση, και τούτο αγνοώντας τις δικές του κανονιστικές ρυθμίσεις.

27 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Cour administrative αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«[...] Μπορεί να επιτραπεί στο Δημόσιο, ως εκδοχέα, βάσει των προαναφερθεισών οδηγιών 77/187/ΕΟΚ, 98/50/ΕΚ και 2001/23/ΕΚ, σε περίπτωση μεταβιβάσεως προς αυτό επιχειρήσεως από μη κερδοσκοπικού σκοπού νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, να αναλάβει τούτο τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του εκχωρητή μόνο στο μέτρο που αυτά συμβιβάζονται με τους δικούς του κανόνες δημοσίου δικαίου, ιδίως όσον αφορά τις αμοιβές, των οποίων ο τρόπος υπολογισμού και το ύψος έχουν οριστεί με διάταγμα του Μεγάλου Δούκα, και εξυπακουομένου ότι από τον κανονισμό υπηρεσιακής καταστάσεως των δημοσίων υπαλλήλων προκύπτουν για τους ενδιαφερόμενους υπαλλήλους νόμιμα πλεονεκτήματα, ιδίως όσον αφορά την εξέλιξη της σταδιοδρομίας τους και τη σταθερότητα της θέσεως που κατέχουν και ότι οι ενδιαφερόμενοι υπάλληλοι διατηρούν, σε περίπτωση διαφωνίας ως προς την "ουσιαστική μεταβολή" των όρων εργασίας, κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2, των σχετικών οδηγιών, το δικαίωμα να καταγγείλουν τη σύμβαση εργασίας σύμφωνα με τον τρόπο που προβλέπεται στην εν λόγω ρύθμιση;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

28 Για τους λόγους που εξέθεσε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 27 των προτάσεών του, οι οδηγίες 98/50 και 2001/23 δεν τυγχάνουν εφαρμογής στη διαφορά της κύριας δίκης. Κατά συνέπεια, μόνον η ερμηνεία της οδηγίας 77/187 ασκεί επιρροή.

29 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να μάθει, κατ' ουσίαν, αν η τελευταία αυτή οδηγία, σε περίπτωση μεταβιβάσεως επιχειρήσεως από νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου προς το Δημόσιο, απαγορεύει σ' αυτό, ως νέο εργοδότη, να προβεί σε μείωση του ύψους της αμοιβής των ενδιαφερόμενων εργαζομένων προκειμένου να συμμορφωθεί προς τους σχετικούς με τους δημοσίους υπαλλήλους ισχύοντες εθνικούς κανόνες.

30 Συναφώς πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η μεταβίβαση οικονομικής δραστηριότητας ενός νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου προς νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου εμπίπτει κατ' αρχήν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 77/187. Μόνον η διαρθρωτική αναδιοργάνωση της δημοσίας διοικήσεως ή η μεταβίβαση διοικητικών αρμοδιοτήτων από μία δημόσια διοικητική αρχή σε άλλη αποκλείεται από το εν λόγω πεδίο εφαρμογής (απόφαση της 15ης Οκτωβρίου 1996, C-298/94, Henke, Συλλογή 1996, σ. I-4989, σκέψη 14, και προπαρατεθείσα απόφαση Mayeur, σκέψεις 29 έως 34).

31 Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 77/187, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που δημιουργούνται για τον εκχωρητή από σύμβαση εργασίας ή από εργασιακή σχέση που υφίσταται κατά την ημερομηνία της μεταβιβάσεως, κατά την έννοια του άρθρου 1 παράγραφος 1, μεταβιβάζονται, εξαιτίας της μεταβιβάσεως αυτής, στον εκδοχέα.

32 Δεδομένου ότι η οδηγία 77/187 αποβλέπει στη μερική μόνον εναρμόνιση του εν λόγω ζητήματος (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 10ης Φεβρουαρίου 1998, 324/86, Tellerup, αποκαλούμενη Daddy's Dance Hall, Συλλογή 1988, σ. 739, σκέψη 16, και της 6ης Νοεμβρίου 2003, C-4/01, Martin κ.λπ., Συλλογή 2003, σ. I-12859, σκέψη 41), η οδηγία αυτή δεν απαγορεύει, σε περίπτωση μεταβιβάσεως μιας δραστηριότητας σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, την εφαρμογή κανόνων του εθνικού δικαίου που επιβάλλουν την καταγγελία συμβάσεων εργασίας του ιδιωτικού δικαίου (βλ., κατ' αυτή την έννοια, προπαρατεθείσα απόφαση Mayeur, σκέψη 56). Εντούτοις, μια τέτοια καταγγελία πρέπει να εκτιμηθεί, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 77/187, ως ουσιαστική μεταβολή των όρων εργασίας εις βάρος του εργαζομένου, οφειλόμενη άμεσα στη μεταβίβαση, οπότε η καταγγελία των εν λόγω συμβάσεων εργασίας πρέπει, στην περίπτωση αυτή, να θεωρηθεί ότι επήλθε εξαιτίας του εργοδότη (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Mayeur, σκέψη 56).

33 Το ίδιο πρέπει να ισχύσει και όταν, όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης, η εφαρμογή των κανόνων του εθνικού δικαίου που διέπουν την υπηρεσιακή κατάσταση των δημοσίων υπαλλήλων επιφέρει μείωση της αμοιβής των επηρεαζόμενων από τη μεταβίβαση εργαζομένων. Μια τέτοια μείωση, εφόσον είναι ουσιώδης, πρέπει να εκτιμάται ως ουσιώδης μεταβολή των όρων εργασίας εις βάρος των εν λόγω εργαζομένων, κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2, της οδηγίας.

34 Επιπλέον, οι αρμόδιες αρχές που καλούνται να εφαρμόσουν και να ερμηνεύσουν το εφαρμοζόμενο στους δημοσίους υπαλλήλους εθνικό δίκαιο οφείλουν να το πράττουν, στο μέτρο του δυνατού, λαμβανομένου υπόψη του σκοπού της οδηγίας 77/187. Θα ήταν αντίθετη με το πνεύμα της εν λόγω οδηγίας η κατάταξη ενός υπαλλήλου που απασχολούνταν από τον εκχωρητή χωρίς να ληφθεί υπόψη η αρχαιότητά του στον βαθμό που, βάσει των εθνικών κανόνων που διέπουν την υπηρεσιακή κατάσταση των δημοσίων υπαλλήλων, λαμβάνεται υπόψη η αρχαιότητα του δημοσίου υπαλλήλου για τον υπολογισμό της αμοιβής του.

35 Κατά συνέπεια, στο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η οδηγία 77/187 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, σε περίπτωση μεταβιβάσεως επιχειρήσεως από νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου προς το Δημόσιο, δεν απαγορεύει κατ' αρχήν στο Δημόσιο, ως νέο εργοδότη, να προβεί σε μείωση του ύψους της αμοιβής των ενδιαφερόμενων εργαζομένων προκειμένου να συμμορφωθεί προς τους σχετικούς με τους δημοσίους υπαλλήλους ισχύοντες εθνικούς κανόνες. Πάντως, οι αρμόδιες αρχές που καλούνται να εφαρμόσουν και να ερμηνεύσουν τους εν λόγω κανόνες οφείλουν να το πράξουν, λαμβανομένου υπόψη του σκοπού της οδηγίας 77/187, συνυπολογίζοντας στο μέτρο του δυνατού την αρχαιότητα ιδίως του εργαζομένου, στο μέτρο που, βάσει των εθνικών κανόνων που διέπουν την υπηρεσιακή κατάσταση των δημοσίων υπαλλήλων, λαμβάνεται υπόψη η αρχαιότητα του δημοσίου υπαλλήλου για τον υπολογισμό της αμοιβής του. Στην περίπτωση που ένας τέτοιος υπολογισμός καταλήγει σε ουσιαστική μείωση των αποδοχών του ενδιαφερομένου, η μείωση αυτή συνιστά ουσιώδη μεταβολή των όρων εργασίας εις βάρος των επηρεαζόμενων από τη μεταβίβαση εργαζομένων, οπότε η καταγγελία της συμβάσεώς τους εργασίας για τον λόγο αυτό πρέπει να θεωρηθεί ως επελθούσα εξαιτίας του εργοδότη, κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 77/187.

Επί των δικαστικών εξόδων

36 Δεδομένου ότι η διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφασίζει:

Η οδηγία 77/187/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 14ης Φεβρουαρίου 1977, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τη διατήρηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβιβάσεων επιχειρήσεων, εγκαταστάσεων ή τμημάτων εγκαταστάσεων, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, σε περίπτωση μεταβιβάσεως επιχειρήσεως από νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου προς το Δημόσιο, δεν απαγορεύει κατ' αρχήν στο Δημόσιο, ως νέο εργοδότη, να προβεί σε μείωση του ύψους της αμοιβής των ενδιαφερόμενων εργαζομένων προκειμένου να συμμορφωθεί προς τους σχετικούς με τους δημοσίους υπαλλήλους ισχύοντες εθνικούς κανόνες. Πάντως, οι αρμόδιες αρχές που καλούνται να εφαρμόσουν και να ερμηνεύσουν τους εν λόγω κανόνες οφείλουν να το πράξουν, λαμβανομένου υπόψη του σκοπού της οδηγίας 77/187, συνυπολογίζοντας στο μέτρο του δυνατού την αρχαιότητα ιδίως του εργαζομένου, στο μέτρο που, βάσει των εθνικών κανόνων που διέπουν την υπηρεσιακή κατάσταση των δημοσίων υπαλλήλων, λαμβάνεται υπόψη η αρχαιότητα του δημοσίου υπαλλήλου για τον υπολογισμό της αμοιβής του. Στην περίπτωση που ένας τέτοιος υπολογισμός καταλήγει σε ουσιαστική μείωση των αποδοχών του ενδιαφερομένου, η μείωση αυτή συνιστά ουσιώδη μεταβολή των όρων εργασίας εις βάρος των επηρεαζόμενων από τη μεταβίβαση εργαζομένων, οπότε η καταγγελία της συμβάσεώς τους εργασίας για τον λόγο αυτό πρέπει να θεωρηθεί ως επελθούσα εξαιτίας του εργοδότη, κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 77/187.

(υπογραφές)